

REFERAT Forretningsudvalget d. 13-01-2025

Mødedato Mandag d. 13. januar 2025 kl. 09:00

Mødested Mødelokale K, Regionshuset

Indholdsfortegnelse

Godkendelse - Klimaregnskab 2023.....	3
Godkendelse - Handleplan for jordforurening.....	7
Orientering - Den nationale PFAS handleplan.....	9
Orientering.....	11
Underskrift af mødeprotokol.....	12

Punkt 1: Godkendelse - Klimaregnskab 2023

1-22-71-6-24

Resumé

Administrationen har i lighed med andre år udarbejdet et klimaregnskab for Region Nordjylland. Regnskabet viser, at klimaaftrykket er faldet med 4% i forhold til 2022, og samtidig også er faldet med 4% siden 2018, som er basisår for Regionens mål om en samlet reduktion på 40% frem mod 2030.

Faldet fra 2018 viser en fortsat mulig afkobling fra de demografisk betingede stigninger i sundhedsomkostningerne, som vil forårsage en stigning i udledningen, hvis ikke der foretages handlinger, som modarbejder denne. Årsagen til faldet fra 2022 til 2023 findes i faldet i "Bygninger og arealer" og "Udstyr", som skyldes omstilling af energisektoren og færre indkøb af IT-udstyr.

Sagsfremstilling

Regionens klimaregnskab 2023 indeholder en opgørelse af Regionens samlede klimaaftryk opgjort i tre delregnskaber: Driftsregnskabet, Anlægsregnskabet og Regnskabet for Øvrige enheder. Klimaregnskabet er opgjort i såkaldte forbrugsområder; Patientartikler, Udstyr, Forplejning, Transport, Bygninger og arealer og Øvrige indkøb og aktiviteter.

Klimaregnskabet for driften af Regionen er opdelt på regionens virksomheder: Aalborg Universitetshospital, Regionshospitalet Nordjylland, Psykiatrien, Administrationen, Specialsektoren, Sygehusapoteket og Den Præhospitale Virksomhed.

Regnskabet er vedhæftet som bilag 1. Derudover er en forkortet udgave vedhæftet som bilag 2.

I det følgende vil klimaregnskabets resultater blive gennemgået. Figurer og grafer, som gør indholdet lettere at forstå, findes i de vedlagte bilag. Klimaregnskabet er som tidligere år beregnet ud fra Regionens økonomiske forbrug. Eftersom der sker forskydninger i den økonomiske aktivitet i Region Nordjylland fra år til år, kan det være misvisende alene at forholde sig til udviklingen i klimaaftrykket fra et år til et andet. I den følgende tekst beskrives derfor både udviklingen fra 2022 til 2023 og udviklingen fra 2018 til 2023. 2018 er klimaregnskabets baseline-år.

Samlet klimaaftryk

Det samlede klimaaftryk for 2023 er 167.320 ton CO₂e. Det betyder, at Regionens klimaaftryk er faldet med 4% både ift. 2018 og 2022. Faldet fra 2022 til 2023 skyldes bl.a. et fald i forbrugsområdet "Bygninger og arealer", hvor udledningerne fra regionens energiforbrug samlet set er faldet. Derudover er det forbrugsområdet "Udstyr", som bidrager til faldet. Her er det indkøb af IT-udstyr i 2022, som ikke er fortsat i 2023. For "Udstyr" ser det umiddelbart ud til, at indkøbet er tilbage til normalen fra før COVID-19.

Selvom tendensen fra 2022 til 2023 er faldende, er der stadig stigninger på en række andre områder. Denne stigning kan ses på forbrugsområderne "Patientartikler", "Transport" og "Forplejning".

Med Regionens klimastyringsmodel er det muligt at beregne stigningen i udledningen som følge af den ekstra aktivitet i sundhedsvæsenet, der følger af den demografiske udvikling (flere ældre, ændret sygdomsbillede). Modellen har en indbygget forudsætning om en årlig stigning i sundhedsomkostningerne på ca. 1,25%, som følge af den demografiske udvikling i Regionen. Hvis CO₂e udledningerne fra driften af det nordjyske sundhedsvæsen skulle følge denne fremskrivning, ville udledningen derfor samlet være 6,25% højere end den var i 2018.

Faldet i udledninger set ift. baselineåret 2018 på 4% er således umiddelbart en første indikation af, at Regionen kan være lykkes med at afkoble udledningerne fra den forventede stigning i fremskrivningerne. Det skyldes primært et fald i forbrugsområderne "Bygninger og arealer", "Transport" og "Forplejning".

Er Regionen på rette spor?

Klimaregnskabets resultater skal ses i forhold til to målsætninger:

1. Danske Regioners målsætning om en 75% reduktion af CO₂e aftrykket inden for transport og energi fra 2018 til 2030.

I forhold til Danske Regioners målsætning om en reduktion på 75% er indsatsen på rette spor og foran tidsplanen. Der er fra 2022 til 2023 et fald i forbrugsområderne "Bygninger og arealer" og "Transport", som er de forbrugsområder, Danske Regioners målsætning forholder sig til. Det betyder, at udledningen går den rigtige vej hvad angår denne målsætning

Konklusionen er, at det stadig er realistisk at nå Danske Regioners målsætning med de planlagte indsatser og den teknologiske udvikling, der forventes indenfor transport og omstilling af energiforsyningen.

2. Regionens pejlemærke på 40% reduktion af det samlede klimaaftryk frem mod 2030 set i forhold til 2018.

Som nævnt ovenfor ville CO₂e udledningerne fra driften af det nordjyske sundhedsvæsen ifølge Klimastyringsmodellen forventes at være 6,25% højere end den var i 2018. I 2018 var Regionens CO₂e udledning på ca. 175.000 tons CO₂e, mens den i 2023 var ca. 167.000 tons. Det betyder, at der er et faktisk fald fra 2018 til 2023. Dette fald indikerer, at Regionen kan have opnået en afkobling af Regionens udledninger fra den generelle forventede stigning i sundhedsaktiviteterne.

Selvom en afkobling kan være en væsentlig forklaring, er det næppe hele forklaringen. Faldet har flere årsager. Det kan f.eks. også forklares med årlige udsving i generelle indkøb, den samfundsmæssige udvikling i energisektoren i tillæg til de indsatser Regionen har gennemført på områderne "Transport" og "Bygninger og arealer", særligt indenfor energi og optimering, samt forbrugsreduktion.

Det betyder, at Regionen stadig er på vej mod det ønskede reduktionsmål. Men at der fortsat er behov for øget acceleration af klimaindsatsen på flere områder.

Driftsenhedernes klimaaftryk

Somatiske hospitaler står for 85% af Regionens samlede udledninger, og deres udledning har derfor stor betydning for resultatet af det samlede klimaregnskab. Udledning fra hospitalerne falder med hhv. 4% for Aalborg Universitetshospital og 8% for Regionshospitalet fra 2022 til 2023. Hovedårsagen til faldet for begge virksomheder er bl.a. at finde i forbrugsområdet "Udstyr". Faldet er afledt af færre indkøb i kategorien "IT, apparatur og inventar", og det kan f.eks. skyldes at der blev foretaget investeringer i 2022 som ikke er gentaget i 2023. Dette er sandsynligt, som en normalisering af driften efter COVID-19. For begge virksomheder gælder også, at forbrugsområdet "Forplejning" stiger, her kan der også være tale om en normalisering efter COVID-19. For Aalborg Universitetshospital, skyldes det bl.a. også, at hospitalet har overtaget produktion af kost for Psykiatrien.

Sammenlignes udviklingen i udledningen for 2022 til 2023 med udviklingen fra 2018 til 2023, er tendensen den samme, om end faldet i udledning er en smule mindre for begge virksomheder. Fra 2018 til 2023 er der et fald på 3% for Aalborg Universitetshospital og 7% for Regionshospitalet. For begge virksomheder er det forbundet med et fald i forbrugsområderne "Bygninger og arealer" og "Transport". Her har Regionen fokus på indsatser for mindsket energiforbrug, samtidig med, at der er en udvikling i energisektoren, som medvirker positivt til faldet. Der er en stigning i forbrugsområderne "Patientartikler" og "Øvrige indkøb", hvilket er begge virksomheders største udledningsposter. Stigningen skyldes bl.a. en stigning i "Samhandel og vikarer", som er et resultat af fortsat personalemangel og øget nødvendighed af at sende patienter til behandling i det private, for at afvikle ventelister i tide. Bemærk, at eftersom klimaregnskabet baseres på økonomi, vil effekten af de mange tiltag for at skifte til grønnere produkter, ikke slå igennem så længe det er samme beløb, der anvendes.

Psykiatrien udgør 4% af Regionens samlede udledning, og har i 2023 et fald i udledningen på 8% ift. 2022. Her er der et fald i seks ud af syv forbrugsområder, som alle bidrager til det samlede fald.

Fra 2018 til 2023 falder Psykiatriens klimaaftryk med 26%. Dette fald skyldes især forbrugsområdet "Forplejning", hvor en del af Psykiatriens forplejning overgik til at blive produceret på Aalborg Universitetshospital, og udledningen ligger nu hos denne driftsenhed. Derudover er der et markant fald i udledningen fra "Bygninger og arealer" som særligt skyldes en indsats ift. udfasning af naturgas.

Administrationen står for 5% af Regionens samlede udledning, og har en stigning på 13% fra 2022 til 2023. Denne stigning kommer primært fra "Øvrige indkøb og aktiviteter", hvor der i 2023 har været en stigning i udbetalingen af forsikringer på arbejdsskadeområdet. Administrationen udbetaler disse forsikringer for alle Regionens driftsenheder. Der er et fald i "Bygninger og arealer" som følge af udviklingen i energisektoren.

Fra 2018-2023, er Administrationens klimaaftryk faldet med 4%. Faldet skyldes primært et fald i "Bygninger og arealer", "Transport" og "Forplejning". Det er også disse områder der har været indsatser for i form af f.eks. solceller, optimering og portionsanretninger.

Specialektorens udledning fylder 3% af Regionens samlede udledning, og stiger med 2% fra 2022 til 2023. Dette kommer hovedsageligt fra "Udstyr", som skyldes et større indkøb af IT udstyr, samt udgifter til drift og vedligeholdelse heraf.

Fra 2018-2023 er Specialektorens udledning faldet med 12%. Dette fald findes i "Bygninger og arealer" og "Transport", som skyldes omstillingen i samfundet og Regionens egne tiltag på området.

Sygehusapotekets udledning stiger med 6% fra 2022 til 2023, stigningen findes i "Bygninger og arealer", hvor det er en stigning i fjernvarme forbruget, som følge af overgangen fra en gasfyret kedel til brug af fjernvarme i stedet. Fjernvarmeværket der leverer fjernvarme til Sygehusapoteket har en højere udledning per MWh end gennemsnittet i Nordjylland og derfor er der på nuværende tidspunkt en stigning ved udfasning af naturgas. På sigt vil udledningen fra fjernvarmeværket falde, og det samme vil Sygehusapotekets udledninger indenfor området.

Fra 2018-2023 er Sygehusapotekets udledninger faldet med 3%. Dette skyldes et overordnet fald i "Bygninger og arealer" og "Transport", det er i tråd med den generelle omstilling i samfundet og Regionens egne tiltag. Desuden er der en stigning i "Øvrige indkøb og aktiviteter" i forbindelse med ombygninger og renoveringer.

Den Præhospitale Virksomheds udledninger udgør 3% af det samlede klimaregnskab, og udledninger faldt med 15% fra 2022 til 2023. Faldet er især i "Udstyr" og "Øvrige indkøb og aktiviteter", og er de første tegn på normalisering efter hjemtagningen af ambulancedriften i 2022. Samtidig er der en stigning i "Bygninger og arealer" som er et resultat af, at der er kommet data på energiforbrug på baserne.

Fra 2018 til 2023 steg udledningen med 46% i Den Præhospitale Virksomhed, den primære årsag til denne stigning er kategorierne "Udstyr", "Bygninger og arealer" og "Øvrige indkøb og aktiviteter", stigningen er et resultat af diverse køb i forbindelse med hjemtagningen, over tid forventes en normalisering, men ikke nødvendigvis at udledningerne falder til niveauet svarende til 2018, da ændringen i driften er permanent.

Kommunikation og dialog

Beslutning fra Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025, den 6. november 2024, punkt 7:

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte indstillingen med opfordring til, at sagen drøftes i Sundhedsudvalget forud for behandlingen i Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Udvalget bad desuden Administrationen fremlægge et forslag til model for økonomiske incitamenter, der kan understøtte regionen i at agere grønt, ligesom man ønsker en opfølgning på Grønne hospitaler på et kommende møde.

Beslutning fra Sundhedsudvalget 2022-2025, den 10. december 2024, punkt 6:

Sundhedsudvalget den 10. december 2024

Sundhedsudvalget blev orienteret om Klimaregnskab 2023 og Sundhedsudvalget drøftede herefter Klimaregnskabet for 2023.

Tage Leegaard og Per Bisgaard tog ikke del i sagens behandling.

Indstilling

Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget overfor Regionsrådet:

1. Godkender Klimaregnskabet for 2023.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Per Møller deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Ord og begreber indenfor klimaberegninger

Endeligt Klimaregnskab Region Nordjylland 2023

Region_Nordjylland_Klimaregnskab 2023_Resume

Punkt 2: Godkendelse - Handleplan for jordforurening

1-35-71-1-17811-24

Resumé

Handleplanen for jordforurening "Rent drikkevand og tryghed for borgerne" ligger i den endelige udgave til beslutning i udvalget. Handleplanen skal danne grundlag for regionens arbejde med jordforurening og rammesætter den regionale prioritering og ambitionsniveauet for opgaveløsningen. Planen indeholder seks fokusområder med tilhørende mål.

Handleplanen vil erstatte den nuværende strategi "Jordforurening - Strategi for Region Nordjylland" fra 2015. I planen er der fortsat et stort fokus på grundvand og nye forurenende stoffer. Derudover er der i denne handleplan et større fokus på udvikling og bæredygtighed.

På mødet i Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling vil administrationen orientere nærmere om handleplanen og det indstilles, at udvalget indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender handleplanen.

Derudover indstilles det, at udvalget beslutter, hvordan der skal ske opfølgning på handleplanens målsætninger i udvalget.

Sagsfremstilling

Handleplanen for jordforurening "Rent drikkevand og tryghed for borgerne" skal danne grundlag for regionens arbejde med jordforureningsområdet i de kommende år. Planen erstatter den nuværende strategi "Jordforurening - Strategi for Region Nordjylland", som blev vedtaget i 2015. Planen er udarbejdet med ophæng i Region Nordjyllands strategi og ITOP værdierne. Jordforureningsopgaven er lovbunden, og i [Bekendtgørelse af lov om forurenede jord](#) beskrives de regionale opgaver. Handleplanen beskriver rammerne for den regionale prioritering og ambitionsniveauet på en række områder.

Handleplanen beskriver seks fokusområder med tilhørende mål:

1. Beskyttelse af drikkevand
2. Beskyttelse af boliger og børneinstitutioner
3. Borgerservice
4. Samarbejde
5. Udvikling
6. Bæredygtighed

Helt generelt prioriteres beskyttelsen af drikkevandet højt i alle dele af vores opgaveportefølje, der går fra registrering af potentielle forureninger over undersøgelse til afværge eller oprensning, der hvor der er behov for det. Ligesom drikkevandet er børneinstitutioner altid højt prioriteret. Senest er de nordjyske børneinstitutioner gennemgået for mulig forurening med PFAS, hvilket resulterede i, at 3 institutioner blev undersøgt. I forhold til boliger har forureningens påvirkning af indeluft en højere prioritering en forurening, der udgør en risiko for kontakt med jord i haven. Der er fokus på den gode borgerservice gennem dialog og faglig rådgivning, så borgerne kan føle sig trygge både i forbindelse med bolighandler og ved anvendelse af deres forurenede ejendom. Vi er meget bevidste om, at vores indsats ikke kan stå alene, og derfor er et godt samarbejde med en række andre aktører og myndigheder essentielt for at kunne lykkes.

Som noget nyt er der i denne handleplan sat et direkte mål for vores udviklingsarbejde. I samarbejde med andre aktører i branchen vil vi bidrage til at finde bedre løsninger til fremtiden.

Bæredygtighed er et af de bærende principper for vores arbejde i Region Nordjylland. For os er bæredygtighed den helt rigtige balance mellem miljø, det sociale og økonomi i hvert enkelt projekt. Handleplanen "Rent drikkevand og tryghed for borgerne" er vedlagt som bilag.

Forslag til politisk opfølgning på handleplanen fremgår af vedlagte bilag.

Økonomi

Region Nordjylland har et driftsbudget på ca. 30 mio. kr. årligt til at håndtere den lovbundne myndighedsopgave, som er beskrevet i Bekendtgørelse af lov om forurenede jord (Jordforureningsloven). Midlerne bliver primært anvendt på undersøgelses- og oprensingsaktiviteter.

Kommunikation og dialog

Beslutning fra Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025, den 8. januar 2025, punkt 3:

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstillede, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender handleplanen for jordforurening.

Administrationen aftaler opfølgningen i udvalget nærmere med formandskabet.

Susanne Flydtkjær (Ø) deltog ikke under sagens behandling.

Indstilling

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. Godkender handleplanen for jordforurening. Udvalget skal desuden beslutte, hvordan der skal ske opfølgning i udvalget på handleplanens målsætninger.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Per Møller deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Politisk opfølgning på handleplan for jordforurening

Region_Nordjylland_Handleplan_for_haandtering_af_jordforurening

Punkt 3: Orientering - Den nationale PFAS handleplan

1-30-76-231-24

Resumé

Danske Regioner har på foranledning af Miljøministeriet udarbejdet en plan for hvordan midlerne fra den nationale PFAS handleplan skal udmøntes. Det foreslås at tilgodese Tunhøj-området på Sjælland med 20 mio.kr. da dette område har en særlig udfordring. De resterende ca. 80 mio.kr. foreslås fordelt via DUT-nøglen, hvilket medfører at Region Nordjylland kan søge ca. 9 mio. kr. til de PFAS-projekter, som der findes i regionen.

Regionsrådet anmodes om at tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 30. maj 2024 blev [den nationale PFAS handleplan](#) vedtaget i et enigt folketinget. I aftalen er der afsat et beløb på 100 mio. kr. i perioden 2025-2027 til regionernes arbejde med jordforurening, her med et særligt fokus på oprensning af punktkilder.

Miljøministeriet har anmodet Danske Regioner om at udarbejde en plan for hvordan de 100 mio. kr. kan anvendes, planen ønskes fremsendt medio januar 2025. Det forventes at midlerne udmøntes via en bekendtgørelse som det er sket med midlerne til generationsforureningerne.

PFAS forurening i jord og grundvand findes i hele landet, en del af disse forureninger skal håndteres indenfor regionernes offentlige indsats. Det er derfor vurderet hensigtsmæssigt, at alle regioner får del i puljen og dermed mulighed for fremme indsatsen samt opbygge kompetencer og erfaringer på dette område.

Det vurderes imidlertid, at Region Hovedstaden og Region Sjælland står over for en af de største udfordringerne med PFAS-jordforureninger med risiko for drikkevandet. Danske Regioner foreslår derfor med den nuværende plan, at 20 mio. kr. af puljen øremærkes til en forøget indsats mod PFAS-forurening i området ved Tunhøj, som ligger på grænsen mellem Region Sjælland og Region Hovedstaden og truer en vigtig drikkevandsressource.

Det foreslås for den resterende del af puljen på 80 mio. kr., at de enkelte regioner ansøger om en andel svarende til fordeling efter DUT-nøglen. Det medfører, at Region Nordjylland kan ansøge om ca. 9 mio. kr. fordelt over perioden 2025-2027. Regionerne aftaler på tværs processen for udmøntning af midler fra år til år.

Nedenfor fremgår et overblik over den foreslåede fordeling af de 100 mio. kr.

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland
Tunhøj		20			
Øvrige indsatser	26	16	13	16	9

Hver region har i det forberedende arbejde tilkendegivet, hvilke projekter det forventes at anvende midlerne på. I det vedhæftede bilag fremgår forslag til anvendelse af Region Nordjyllands andel af midlerne. Notatet beskriver to lokaliteter, hvor en oprensning er mulig. Økonomien i disse projekter er meget usikker, fordi der i dag ikke er godkendte jordmodtagere og derfor kendes prisen for en evt. jordhåndtering ikke. I alle regioner foregår der pt. en del undersøgelser og der kan derfor opstå situationer, hvor nye forureninger kommer til og vurderes at være værre end dem, som er prioriteret lige nu, dette kan medføre behov for omprioritering internt i regionen på et senere tidspunkt.

Det skal understreges, at økonomien i de forskellige projekter er meget usikker. PFAS stoffernes udbredelse i miljøet og de tilhørende processer er komplekse. Hele branchen arbejder på at blive klogere på både stoffer og processer, og der vil over de næste mange år løbende ske en udvikling i undersøgelser og håndtering af kendte forureninger.

Økonomi

Den nationale PFAS handleplan har øremærket 100 mio. kr. til oprensning af PFAS forurenede punktkilder på landsplan. Ud fra Danske Regioners plan kan Region Nordjylland søge ca. 9. mio.kr. til nordjyske PFAS projekter.

Kommunikation og dialog

Beslutning fra Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025, den 8. januar 2025, punkt 4:

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstillede, at Forretningsudvalget og Regionsrådet tager orienteringen til efterretning.

Udvalget ønsker at følge sagen tæt.

Susanne Flydtkjær (Ø) deltog ikke under sagens behandling.

Indstilling

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. Tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Per Møller deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Anvendelse af PFAS-midler fra den nationale handleplan

Punkt 4: Orientering

1-01-81-3-24

Beslutning

1. Afbud. Der var afbud fra Per Møller.
2. Kontrakt. Forretningsudvalget blev orienteret om en konkret sag.
3. Forsikringssag. Forretningsudvalget blev orienteret om status i en forsikringssag.
4. Datalæk. Forretningsudvalget fik en status i sagen om datalæk fra alles Lægehus koncernen.
5. Åbne og LUKKEDE punkter. Jørgen Krogh orienterede om praksis. Der blev aftalt en ny procedure i forbindelse med Kvartalsrapporter til ISM.
6. Hanne Korsgaard efterspurgte en oversigt over antal patienterstatningssager. Årsrapporten er netop udsendt til Regionsrådet.
7. Papkrus og plastikkrus. Susanne Flydtkjær efterspurgte, at papkrus og plastikkrus helt udfases. Administrationen følger op.
8. Frisættelsesprojektet. Hvordan er processen, hvor mange ansøgninger har der været og om hvad? Forretningsudvalget efterspurgte en status.
9. Folkemødet. Det skal undersøges, om det er muligt med afrejse onsdag aften den 11. juni og hjemkomst lørdag den 14. juni ved midnatstide.

Punkt 5: Underskrift af mødeprotokol

1-01-81-3-24

Indstilling

Forretningsudvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.

Beslutning

.